

Bijlage 2: Daniel Demoustier legt littekens van IS bloot in Mosul

De Hasseltse cameraman Daniel Demoustier is terug van een reis naar Mosul. In het gezelschap van acteur Johan Leysen en de Zwitserse regisseur Milo Rau bereidde hij er het nieuwste theaterstuk voor van die laatste. “Cultuur is het mooiste wat we de mensen daar kunnen bieden.”

Milo Rau is artistiek directeur van het NTGent en heeft met vorige voorstellingen al ophef veroorzaakt, vooral door de advertentie waarin hij gewezen IS-strijders opriep om te figureren in zijn stuk ‘Lam Gods’, dat intussen met groot succes werd opgevoerd.

Rau wordt internationaal gerespecteerd als topregisseur en invloedrijke theatermaker. Op 18 november werd hij onderscheiden met de XV Europe Prize Theatrical Realities, toegekend door de Europese Commissie. Hij kon die prijs echter niet in ontvangst nemen omdat de uitreiking plaats had in Sint-Petersburg. Met zijn stuk ‘The Moscow Trials’ (2013/2014), waarin hij het gebrek aan artistieke vrijheid in Rusland aanklaagde, heeft hij de Russische autoriteiten blijkbaar op de tenen getrapt, want hij kreeg geen visum. Pas twee dagen voor de uitreiking kreeg Rau bericht dat hij een visum kon gaan afhalen op de Russische ambassade in Antwerpen, maar op dat moment was Rau niet in België.

Vorige week was Milo Rau samen met acteur Johan Leysen, cameraman Daniel Demoustier en dramaturg Stefan Bläske in Mosul, als voorbereiding op zijn bewerking van Aischylos’ tragedie ‘Oresteia’, die hij in het voorjaar wil opvoeren in een aantal Europese steden, maar eerst in Mosul, de Iraakse stad waar in 2014 het kalifaat werd uitgeroepen.

Johan Leysen, die eerder al samenwerkte met Milo Rau, zal in de nieuwe versie van ‘Oresteia’ de rol van Agamemnon spelen, de opperbevelhebber van het Griekse leger die bij zijn terugkeer van Troje vermoord wordt door zijn vrouw en haar minnaar. Andere rollen worden gespeeld door onder anderen Bert Luppens en Marijke Pinoy.

Vorbereidende lesmap Orestes in Mosul

“Milo Rau is een genie en tegelijk chaotisch en spontaan”, vertelt Daniel Demoustier, die als cameraman heel wat oorlogen heeft meegemaakt en ervaring heeft in een land als Irak. “Hij heeft me eerst uitgenodigd bij het NTGent, waar ik zes uur lang verteld heb over mijn oorlogservaringen. Ik heb in Mosul heel wat beelden gemaakt, ook van Johan. Die zullen wellicht gebruikt worden in de voorstelling. Misschien mag ik wel mee op het podium. (lacht).”

Demoustier sprak in Mosul met heel wat lokale mensen, die vertelden over wat ze onder IS hebben meegemaakt. “Hun huizen werden afgenomen, mensen zijn gefolterd, verkracht... Op zeker ogenblik zagen we een jongeman zitten die een hand kwijt was. IS’ers hadden zijn huis afgenomen, waarop hij had geprotesteerd. Daarom hebben ze zijn hand afgehakt.”

Het zijn ook precies die lokale mensen die auditie gedaan hebben om mee te doen in het theaterstuk. “Het is immers de bedoeling om het stuk in maart 2019 in Mosul op te voeren tegen de achtergrond van het hoogste gebouw van de stad, waar homo’s werden van afgeworpen. Het is verwoest, een ruïne nu. We hebben gepraat met de gouverneur en hebben het schooltje bezocht waar Rudi Vranckx muziekinstrumenten naartoe heeft gestuurd. We kunnen getuigen dat die instrumenten nu volop worden gebruikt. We hebben ook een klein cultuurhuis bezocht. Cultuur is het mooiste wat we die mensen kunnen bieden, zij zijn er jarenlang van verstoken gebleven. De stad komt langzaam maar zeker weer tot leven. De oude binnenstad is volledig verwoest maar de vluchtelingen zijn teruggekeerd en de heropbouw is begonnen.”

Johan Leysen zal niet alleen de hoofdrol voor zijn rekening nemen, hij zal ook meeschrijven aan deze nieuwe ‘Oresteia’. “Milo is een socioloog,” legt hij uit. “Hij zoekt zijn materiaal bij mensen die kunnen getuigen over de onderwerpen die hij behandelt. Hij heeft mij meegenomen om de omgeving te verkennen. Hoe ons bezoek aan Mosul in het stuk zal verwerkt worden, is nog onduidelijk. Hij vertrekt niet van een vast omljnd plan. Ik weet wel dat de voorstelling zal beginnen met een monoloog van Agamemnon, die we nog in elkaar moeten draaien.

Vorbereidende lesmap Orestes in Mosul

Thema van het stuk is uiteraard wraak. Wraak die wraak oproept en weer tot wraak leidt. Het is de geschiedenis van Irak en de vraag die we daarbij stellen, is: hoe doorbreek je dat?"